

29.3.2021

THL:n suositus maahantulon yhteydessä tehtävistä terveystarkastuksista SARS-CoV-2-viruksen ja sen herkästi leviävien muunnosten leviämisen estämiseksi

Tausta

Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut julkaisemissaan riskinarvioissa, että uudet SARS-CoV-2-muunnokset voivat levitä selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyyppit. Osa uusista virusmuunnoksista sisältää muutoksen, jolla on vaikutusta koronarokotteiden tehoon. ECDC on ohjeistanut 12.3.2021 jäsenmaita rajoilla matkustajille tehtävistä testaus- ja karanteenitoimenpiteistä.

Suomen aluehallintovirastot ovat päätöksillään määränneet kunnat järjestämään terveystarkastukset maahantulopisteillä (tartuntatautilaki 1227/2016, 15 §) ja maahantulijat, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, osallistumaan terveystarkastuksiin Covid-19-tartunnan mahdollisuuden selvittämiseksi (tartuntatautilaki 1227/2016, 16 §).

Määräys pakollisesta terveystarkastukseen osallistumisesta koskee Helsingin satamiin, Helsinki-Vantaan lentoasemalle, Nuijamaalle (1.4 alkaen), Vaalimaalle ja Turun lentokentälle saapuvia matkustajia.

THL on antanut 4.2.2021 ohjeen maahantulopisteillä tehtävistä testauksista ja 17.2.2021 suosituksen kuljetusyhtiöille ja varustamoille negatiivisen koronatestituloksen edellyttämisestä kaikilta ulkomailta Suomeen tulevilta matkustajilta. Edellä kuvatut THL:n suositukset ovat ECDC:n ohjeen mukaisia.

Tässä ohjeessa tarkennetaan maahantulopisteillä tehtäviä terveystarkastuksia ja koronavirustestauksia. Tämä ohje korvaa THL:n 4.2.2021 antaman ohjeen maahantulopisteillä tehtävistä testauksista.

Toimenpiteet

THL suosittelee, että terveystarkastuksen yhteydessä henkilöltä tarkistetaan todistukset ennen matkaa otetusta koronavirustestistä ja mahdollisesti sairastetusta Covid-19-taudista.

THL suosittelee lisäksi, että **kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä**. Jos rajanylityspisteellä ei ole näytteenottomahdollisuutta, matkustajan tulee hakeutua testiin oleskelu- tai asuinkunnassaan noin vuorokauden sisällä maahantulosta.

Matkustajaa ei tarvitse ohjata testiin, jos hänellä on esittää negatiivinen tulos enintään 72 tuntia ennen maahantuloa otetusta koronavirustestistä (PCR- tai antigeenitesti) tai luotettava todistus sairastetusta COVID-19-infektiosta. Sairauden alusta tai positiivisesta testituloksesta on pitänyt kulua vähintään 11 vuorokautta mutta enintään 180 vuorokautta.

Lisäksi THL suosittelee, että rajanylityspaikan terveystarkastusviranomaiset keräävät ja toimittavat riskimaista tulevien, terveystarkastukseen osallistuvien matkustajien henkilö- ja yhteystiedot oleskelu- tai

29.3.2021

asuinpaikkakunnan tartuntatautiviranomaisille. **Nämä ohjaavat matkustajat vielä toiseen koronavirustestiin aikaisintaan 72 tunnin kuluttua maahantulosta.**

Jos matkustaja oleskelee maassa alle 72 tuntia tai jos matkustaja on sairastanut COVID-19-infektion, tietoja ei kerätä 72 tunnin testiin ohjaamista varten. Tartuntatautilain 22 § mukaisesti henkilö on velvollinen luovuttamaan tarvittavat yhteystiedot terveystietojen viranomaisille.

Maahantulopisteen viranomaiset sekä oleskelu- tai asuinpaikkakunnan tartuntatautiviranomaiset ohjeistavat matkustajia toimimaan niin, ettei kontaktia ja tartunnanmahdollisuutta perheen ulkopuolisiin ihmisiin synny ennen molempien testitulosten valmistumista (omaehtoinen karanteeni).

Tärkeää on, että rajanylityspaikoilla matkustajille suositellaan kasvomaskin käyttöä ja julkisen liikenteen käytön välttämistä, kun he siirtyvät maahantulopisteeltä eteenpäin. Paras vaihtoehto siirtymisiin on yksityisen auton tai taksin käyttö.

Lisäksi matkustajaa ohjeistetaan varovaisuuteen sosiaalisissa kontakteissa vielä viikon ajan sen jälkeen, kun negatiivinen testitulokset on varmistunut.

Kaikkien matkustajavirtojen ohjauksessa on noudatettava normaaleja hyviä käytäntöjä turvaväleistä. Kaikille matkustajille jaetaan THL:n ohje Suomeen saapuville matkustajille.

Uusien koronavirusvarianttien väestölle aiheuttama tartunnanvaara on arvioitu erittäin merkittäväksi. Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä henkilön 14 vuorokauden mittaiseen karanteeniin, mikäli mahdollisen tartunnan leviämisen estämistä ei voida luotettavasti muuten varmistaa (tartuntatautilaki 1227/2016, 60 §).

Esimerkiksi, jos henkilö kieltäytyy testaus- ja karanteenikäytännöistä voi karanteeniin määrääminen olla perusteltua. Karanteenimääräykset annetaan yksilöllinen arvion perusteella.

Poikkeuksia suositukseen

Vuonna 2008 ja sen jälkeen syntyneiden lasten ei tarvitse osallistua terveystarkastukseen, joten heitä ei myöskään tarvitse ohjata testeihin eikä heidän yhteystietojaan tarvitse kerätä.

Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välillä säännöllisessä työmatkaliikenteessä kulkevia ei ohjata testeihin jokaisen rajanylityksen aikana. Heidän kohdalla hyväksytään negatiivinen koronavirustestitulokset, jos testi on otettu alle 7 vuorokautta ennen rajanylitystä. Heiltä ei kerätä yhteystietoja 72 tunnin testiin ohjaamista varten.

Testaus ja suositus omaehtoisesta karanteenista ei koske kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään. Heille on laadittu omia työtehtäviin sopivia ohjeita, jotka jaetaan rajalla. Heiltä ei kerätä yhteystietoja 72 tunnin testiin ohjaamista varten. Maahantulopisteen viranomaiset voivat kuitenkin suositella myös kuljetus- ja logistiikkahenkilöstölle testauksia, mutta testauksiin osallistuminen on

29.3.2021

vapaaehtoista. Testaus on aina perusteltua, jos henkilöllä on koronavirukseen soveltuvia oireita tai hän itse epäilee tartuntaa.

Huoltovarmuuden kannalta tärkeisiin henkilöryhmiin ja muihin erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden pitää osallistua terveystarkastukseen, jonka yhteydessä tarkastetaan maahantulon edellytyksenä olevat terveysturvallisuussuunnitelmat.

Näiden ryhmien kohdalla tehtävän suorittaminen tulee suunnitella paikallisen tartuntataudeista vastaavan tahon kanssa siten, että omaehtoista karanteenia ja testauskäytäntöjä voidaan noudattaa. Pääsääntöisesti henkilöt ohjataan testeihin ja yhteydet kerätään, jotta heidät voidaan ohjata toiseen testiin. Poikkeukset on sovittava paikallisten terveysviranomaisten kanssa siten että terveysturvallisuus voidaan taata.

Huomioitavaa

Kunnat vastaavat terveystarkastusten ja koronatestausten järjestämisestä alueillaan, myös rajanylityspisteillä.

THL:n ohje on paikallisille terveysviranomaisille tarkoitettu suositus, jota terveysviranomaiset soveltavat huomioiden voimassa olevan lainsäädännön, paikalliset olosuhteet sekä käytettävissä olevat resurssit ja aluehallitovirastojen määräykset.

Henkilötietojen keräämisen yhteydessä muodostuu väliaikainen henkilötietorekisteri (tartuntatautilaki 1227/2016, 39 §). Tapauskohtainen rekisteri on hävitettävä heti, kun se ei enää ole välttämätön tartuntataudin torjunnan kannalta.

Matkustajien testauksessa käytetään ensisijaisesti PCR-testiä, mutta myös antigeenitesti on mahdollinen. Kaikki koronavirustestit otetaan yleisvaarallisen tartuntataudin aiheuttaman epidemian torjumiseksi, ja siten ne ovat maksuttomia testattavalle hänen kansalaisuudestaan riippumatta (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734, 5 §, Maailman terveysjärjestön kansainvälinen terveys sääntö (2005) SopS 51/2007 40 artikla).

Jos matkustaja on käyttänyt maahantulon yhteydessä Finentry-palvelua testiajan varaamiseen, ei hänen tietojaan tarvitse kerätä eikä toimittaa kotikuntaan 72 tunnin testiä varten.